

Двете врати

Иван Вазов

В съдебното заседание на апелативния съд тоя ден се разглеждаше твърде проточеното, упорно и страстно дело на Дика Юрданов с Никола Заргов. Делото беше гражданско и вече три години и половина беше пътешествувало, докато дойде дотук, благодарение на изкусните уврътки и маневри на адвокатите им.

Но вместо това протакане да умори страните, още повече ги ожесточаваше и разпратата им ставаше по-непримирима и зла.

Адвокатите не с по-малко присърце бяха прегърнали интересите им и в увлечението на пренията не си щадяха взаимно нападки, уязвления, укори в незнание, недобросъвестност, във фалшивост!...

Тая страстност се допадаше на страните. И ищецът, и ответникът си честитяха вътрешно избора на защитниците си. Защото е известно, че само там, дето има чувство, има и сила; чувството е елемент, необходим в красноречието, особено в адвокатското, дето то заедно с фразата често служи да замести липсата от доказателства... Адвокатите при това си стреляха такива гневни погледи, щото мислеше човек, че само уважението към мястото ги удържаше да се не хвърлят един върху други с юмруци. И страните бяха доволни. "Зло куче стадо пази."

Разпалените прения се свършиха и съдът се оттегли в съвещателната стая.

Малцината присъстващи в залата на заседанието излязоха в коридора да запалят по една цигара, доде съдът състави резолюцията си.

Заргов беше в твърде раздражено състояние на духа. Той беше почти уверен, че ще спечели тука; но перспективата, че непременно ще се влачат и на по-висша инстанция, може би с години още, го озлобяваше страшно против Юрданова и жажда за мъст му гореше в гърдите.

- Чакай - каза си той, - трябва да повдигна против него углавно дело, за което говорих с адвоката си. Аз имам всичките средства, за да го пратя в затвора за няколко години, аз ще го съсия.

Работата се отнасяше за някакви тежки клевети против него, издумани пред свидетели от Юрданова в минута на едно изстъпление от гняв и омраза.

Това решение, взето окончателно, докара сякаш едно успокоение на Заргова; чак тогава запали една цигара и заходи из коридора.

* * *

Мина се време и съдът се бавеше. Заргов се умори от ходене и се опря при една врата със силно нетърпение, изобразено на лицето.

Както беше облегнат на вратата, той чу хората извътре и машинално погледна през дупката. В стаята двама души, приятелски сплели лакти, се разхождаха с цигара в ръка и разговаряха смехишката.

Заргов доста се зачуди, като позна в тях двамата адвокати.

- Що значи туй? - каза си той. - Одеве си хвърляха оскърбления публично, а сега такава нежност.

Той се спотаи и взе да се ослушва.

Разговорът между двамата защитници ставаше върху разходката, която се канеха да направят с фамилиите си в неделя на Горна баня; после мина на съдбата.

- Съдът се бави - каза Зарговият защитник, като погледна часовника си; - сякаш че има някоя соломоновска разправия пред себе си. Както и да е, аз печеля. Вие ще касирате, нали?

- Разумява се - отговори защитникът на ответника.

- Макар че и там ще изгубите - изсмя се първият.

- Че тоя процес е изгубен по всичките инстанции, това знаех още когато го приех. Но аз не обезсърчих Юрданова... Защо? Аз ако го не взема, други някой подлец ще го вземе... Сега сме такава сган в столицата, щото върху куче да хвърлиш, нашего брата ще удариш. Благодарни ми ти, че ти доставих една сигурна победа, и много добре заплатена, не е ли така? - казваше Юрдановият защитник.

- Да - усмихна се другият хитро, - за мене; после и ти да поскубеш една патка. И твоята, и моята са доста приходни, няма какво да се плачем.

- Тоя подлец има право, поне за мене - пошушна си горчиво Заргов.

- А бе чуй - пое пак защитникът на Заргова, - една нова афера, почерпи! Моят клиент ми иска съвет, да повдигне ли углавен процес против твоя?

- За клевета ли? Знаем. Но той няма сериозни доказателства, ще изгуби там...

- В това и аз нямам никакво съмнение... Но той е много ожесточен...

- Аман, съветвай го да отвори тоя процес. Прекрасен случай да поощава още моята патка.

- Добре. Ще го повдигнем. Аз ти се отплащам и ти доставям една победа бляскава.

Видиш ли? Нашето е: "Сговорни калугери в сряда месо ядат."

- Благодаря... Но вие с госпожата ще бъдете на Горна баня! Ще ви се надявам там.

- Тъкмо на десет часа в неделя заранта. Само ти днес се много разглаголствува, байно, и си позволи одева такива деликатности....

- Аз отговарях на твоите... Нашата професия е такава. Каикчи-кавгасъ.

Двамата се изкискаха.

- Ние плачем на чужд гроб, разбира се - подзе Зарговият защитник; - какво ми е мен, да си правя лоша кръв за чужди бабини деветини? Ние сме като докторите: колкото боли тях сърце за клиентите, които уморяват, толкова и нам чини тровенето на нашите. Ние за очи колкото, джавкаме се... "Каквото сърце боляло, таквиз и сълзи проляло..." Но представи си тия хаплювци вземат за сериозно нещо нашата връва! Ти колко мислиш да отпънеш от твоя, за да го защищаваш по новия процес? Виж, ти ще го избавиш от "шест години затвор..." Дяволо! Искам процент от онова, което ще получиш... Инак няма да съветвам преследването.

- Не шавай де: що е попово, то е готово...

Заргов се отстрани от портата. Той се запъти към изхода на коридора, като търсеше с поглед някого. В това време се зададе срещу него от другия завой, който правеше коридорът, противникът му Юрданов. Лицето му беше пребледняло от злоба. От три години как се влачеха по съдилища, колчем случайно се срещнеха, погледите разменяха мълчаливо искри от дълбока омраза и ярост дива. Те и сега бяха бледни от гняв и устните им трепереха.

Заргов решително пресрещна Юрданова.

- Юрданов! Предлагам помирение на каквито щеш условия! - каза му той и му подаде ръката си.

- Господин Заргов, благодаря, вие взехте думите ми из устата... Аз имах да ви направя същата молба... - каза Юрданов и стискаше крепко подадената десница.

Те се гледаха и двамата взаимно учудени от добрата си воля и готовност за помирение.

- За да си обясните защо аз пръв правя тая постъпка и толкова късно - каза Заргов, - трябва да ви обадя един извънреден случай: сега, като стоях там, чух през тая порта...

- Аз пък чух през другата... - пресече го Юрданов. - Ела да идем у дома.

И те слязоха бързешката из стълбите.

Само адвокатите им слушаха резолюцията.

Източник: <http://www.slovo.bg/showwork.php3?AuID=14&WorkID=4873&Level=3>